SERIA II.—ANUL IV, No. 758 **Editia a treia** SÂMBĂTĂ, 9 MAIŬ 1898

NUMĂRUL 10 BANĬ

ABONAMENTELE

Incep la 1 şi 15 ale fie-cărui luni

Un an în ţară 30 leĭ; în streinătate 50 leĭ
Şase luni . . . 15 » » » 25 »
Trei luni . . . 8 » » » 13 »
Un număr în streinătate 30 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

REDACŢIA

No. 3. — STRADA CLEMENŢEĬ — No. 3

EPOCA

TELEFON

NUMĂRUL 10 BANĬ

ANUNCIURILE

Anunciurĭ la pag. IV . . . . . 0.30 b. linia
» » » III . . . . . 2.— leĭ »
» » » II . . . . . 3.— » »
Inserţiile şi reclamele 3 leĭ rindul

UN NUMĂR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAŢIA

No. 3. — STRADA CLEMENŢEĬ — No. 3

Tradiţia pronunciamentelor

Tradiţia pronunciamentelor

Amestecul liberalilor în pronunciamentul ofiţeresc, nu e un fapt întîmplător, ci un act care se adaogă la actele de necredinţă ale unuĭ partid la care răsvrătirea în armată e o tradiţiune.

Prin urmare, ştim ce să credem de aerele ipocrite ale colectiviştilor cari, apărîndu-se, de altminterĭ în mod deplorabil, pretind că îĭ calomniăm.

In cazul de faţă, e vădit că tot ce putea face un partid politic, pentru a sprijini un pronunciament în armată, el l'a făcut, şi, pe cît se poate dovedi lucrul, noĭ l'am dovedit cu probe emanînd chiar de la adversariĭ noştri, minus celebra chitanţă ce pretind colectiviştiĭ că vinovatul ar fi trebuit să o dea şi noĭ s'o producem.

Dar să lărgim cestiunea.

Intru ce se poate calomnia partidul liberal, afirmîndu-se că el îndeamnă armata la necredinţă?

Dar aceasta nu-l ceva noŭ. Aceasta e tradiţie la adversariĭ noştri, indiferent chiar de fapta din 1894.

Cercetaţi toate evenimentele în carĭ unii militarĭ aŭ jucat un rol incompatibil cu jurămîntul lor, orĭ cu disciplina, şi, fără excepţie, veţi găsi compromişi ofiţerĭ carĭ afişaŭ simpatiĭ liberale şi carĭ, în urmă, aŭ fost îmbrăţişaţi de liberalĭ şi răsplătiţi.

In conspiraţia în contra luĭ Vodă-Cuza, cari sunt numele de ofiţerĭ cari se impun atenţiuneĭ?

Lecca, Pilat, Candiano-Popescu.

Nicĭ un conservator.

Şi să se observe că conservatoriĭ eraŭ printre ceĭ ce voiaŭ să răstoarne pe Vodă-Cuza. Insă eĭ nu furnizează contingent ofiţeresc pentru conspiraţie.

De pildă, generalul Manu votase, în timpul plebiscitului, pe faţă, în contra loviturei de Stat, deşi era militar. Mulţi din ofiţeriĭ, prinşi pe urmă în conspiraţie, fusese de partea luĭ Cuza la lovitura de Stat. Deşi însă adversar al regimului luĭ Cuza, generalul Manu nu se află printre ofiţeriĭ carĭ trădează pe Domnitor.

La 1870, se produce revoluţia de la Ploeşti.

Cine se semnalează printre capiĭ mişcăriĭ menite o răsturna dinastia?

Candiano Popescu, Comiano, etc.

La 1875, se conspiră la Iaşi şi, cînd fu nevoe să se desemneze un ofiţer de candidat la Domnie, cine primeşte rolul acesta?

Colonelul Dabija.

Fără excepţie, aceştia sunt liberalĭ. Nu veĭ găsi printre dînşiĭ unul singur conservator.

Toţi liberalĭ. Toţi înaintaţi şi răsplătiţi de liberalĭ.

Pe cînd unul general Florescu nu i se permite a lua parte la războiŭ, cu armata pe care o organizase, şi se înlocueşte cu un ofiţer fără merit, ca să nu mai vorbim de multe altele, ca generalul Cernat, pe cînd generalul Manu e calomniat în mod nedemn, fiind-că s'a arătat mîndru faţă de Marele-Duce Nicolae şi îl se ia comandamentul pentru a se da unuĭ Anghelescu, pe cînd generalul Lahovari, în contra căruia se face un pronunciament, rătăceşte în ţărĭ străine, autoriĭ pronunciamentuluĭ sunt răsplătiţi.

Aceasta e lecţia pe care o capătă ţara şi armata: lovirea oamenilor credincioşi şi răsplătirea celor fără credinţă!

Lecca devine general, ministru, preşedinte de Cameră; Pilat, comandant de corp de armată, reprimit în oştire prin lege specială; Candiano-Popescu, adghiotant regal; Dabija, consilier al tronuluĭ

Iată pilda!

Ce-l de mirare că ea să fi găsit imitatorĭ şi admiratorĭ?

Răzvrătiţiĭ din 1894 sunt fiĭ ofiţerilor de la 11 Februarie şi aĭ conspiratorilor de la 1870 şi 1875. Şi e probabil, că şi eĭ, la rîndul lor, vor avea o numeroasă posteritate.

Nu se poate altminterĭ. Pildele trecutuluĭ sunt prea încurajatoare. Negreşit, la fie-care caz de necredinţă, se găseaŭ şi atunci argumente pentru a justifica ertarea vinelor şi răsplătirea vinovaţilor.

Doar bizantinismul nu e inventat de erĭ-alaltăeriĭ. Şi atunci se găseaŭ, ca şi azĭ, motive pentru a se susţine, cum susţin acum colectiviştiĭ, că scrierea pronunciamentuluĭ într'o redacţiune de ziar oficios e «o mică îndatorire, fără însemnătate», că îndemnul public dat de un partid politic, resvrătiţilor, e «o inocentă încurajare».

Ştim că colectiviştiĭ sunt fecunzĭ întru născocirea de argumente de soiul acesta. Dar ştim tot-o-dată că urmările sunt deplorabile pentru ţară.

Din parte ne, ne lăudăm că şi faţă de actul din 1894 am rămas în tradiţiunea noastră, precum liberaliĭ aŭ rămas statornicĭ trecutuluĭ lor.

Dacă chiar azĭ, organele guvernuluĭ scuzează, justifică, aproape chiar laudă, pe faţă, fără sfială, faptul din 1894, se va şti de ceĭ ce ar fi ispitiţi a imita pilda pronunciamentuluĭ din cavalerie, că, graţie nouă, acel fapt n'a trecut atît de uşor, că s'a făcut caz de dînsul, că un partid politic l'a veştejit şi a cerut pedepsirea luĭ.

Atît era în putinţa noastră să facem. Atît am făcut.

DUELUL ŞI ARMATA

Am cerut şi vom cere ca un ofiţer care, în dispreţul legiĭ, a provocat, zilele acestea, pe un altul la duel, să fie pedepsit de d. ministru de războiŭ.

Recunoaştem că din stricta aplicare a legiĭ rezultă o stare de lucruri foarte neplăcută.

Noĭ nu avem, însă, nicĭ o răspundere, şi ofiţerul insultat, căruia de teama aplicăriĭ legiĭ i se va refuza reparaţiune, ofiţerul care, pentru o provocare se expune la dare în judecată orĭ la cereriĭ de urmărire din partea preseĭ, trebue să ştie că guvernuluĭ datoreşte aceste neajunsuriĭ.

Din parte-ne, cerem numaĭ ca, orĭcare ar fi regimul privitor la duel, el să se aplice de-o-potrivă tuturor.

Intru cît guvernul, prin procuroriĭ săĭ, carĭ reprezintă direct pe ministrul justiţieĭ, a hotărît să aplice legile pînă aci căzute în desuetudine ale codului penal, întru cît Camera şi Senatul se găsesc sezisate, cu consimţimîntul guvernului, de două proiecte de lege, privitoare la duel, noĭ nu putem admite şi nu vom admite nesocotirea legiĭ pentru nimeniĭ.

UN MAIDEN SPEACH

Generalul, menit a trece la nemurire cu celebra luĭ declaraţie privitoare la puşcaciomag, dispăruse, de cît-va timp, din circulaţie.

Acum cîte-va zile, el a socotit de cuviinţă să reapară pe scenă.

Trebue să recunoaştem că rolul politic pe care şi l'a luat acum, nu-l prieşte maĭ bine ca cel-l'alt şi ca primul luĭ discurs, acest «maiden speach», n'a avut succesul dorit.

D. Panu, dorind să nu i se maĭ amîne interpelarea, şi prevăzînd — ceea ce i s'a şi întîmplat — că d. Sturdza va fugi dela Senat, a cerut să i se hotărască o zi cînd îşi va putea dezvolta interpelarea.

Senatorul de Covurluiŭ exercita, prin această cerere, un drept strict al luĭ.

Totuşi, generalul Budişteanu, gelos de lauriiĭ luĭ Mărgăritescu orĭ Nae Stătescu, se scoală şi zice că nu maĭ sunt azĭ timpurile de tristă memorie, cînd miniştriĭ conservatorĭ nu răspundeaŭ la interpelăriĭ.

Chiar de nu ar fi răspuns miniştriĭ conservatorĭ, şi încă aceasta nu autoriza pe generalul Budişteanu să vorbească ast-fel.

Dar de unde a scos'o generalul Budişteanu că miniştriĭ conservatorĭ nu răspundeaŭ la interpelăriĭ?

Noĭ îĭ am fi recunoscătorĭ să ne citeze un singur exemplu.

Dar nu numaĭ că miniştriĭ conservatorĭ primeaŭ interpelările, dar încă îşi făceaŭ o cestiune de amor propriŭ de a răspunde, în cestie, la toate întrebările şi d'a eşi biruitorĭ din aceste discuţiuniĭ.

Era şi firesc ca miniştriĭ noştri să primească bucuros orĭ-ce discuţie, fiind-că din causa superiorităţiĭ de talent a băncilĭ ministeriale, orĭ-ce interpelare era un prilej de triumf.

Prin urmare, fostul ministru de resbel a scrîntit'o cu totul.

Dar ce a însemnat protestarea luĭ că azĭ nu se va maĭ întîmpla ca miniştriĭ să fugă de interpelare?

Faptele îĭ daŭ o categorică dezminţire. O săptămînă întreagă, d. Sturdza a fugit de la Senat, ca să nu aibă a răspunde la o interpelare, la care e dator în 3 zile să răspundă.

Trebue să constatăm că, în prima sa cuvîntare, d. general Budişteanu a avut maĭ puţin succes de cît d. colonel Budişteanu cu interpelarea privitoare la Sarul Peladau.

ÎNTREBĂRI

In Chestiunea pronunciamentuluĭ

1) Ce poate face un partid maĭ mult spre a fi compromis, de cît cunoscînd un proect de pronunciament, să redacteze actele şi jurămîntul, să încurajeze pe răzvrătitorĭ şi să făgăduiască răsplata celor vinovaţi?

2) Cum a cunoscut d. Cantacuzino planul pronunciamentuluĭ, întru cît ofiţeriĭ juraseră a nu 'l destăinui ***niciĭ uneĭ persoane străine?***

3) De ce, dacă făgăduelile liberalilor nu eraŭ culpabile, nu s'aŭ îndeplinit acele făgăduelĭ?

4) De ce nu declară guvernul că autorizează, pe viitor, pe orĭ-ce partid să dea, orĭ cînd va fi o grevă saŭ un pronunciament, făgăduelĭ cacele date de el ofiţerilor, declarînd aceste făgăduelĭ de legitime?

5) Cum conciliază guvernul situaţ a ce o aŭ cinci persoane în comitetul dirigent de 10, al partidului liberal, cu acuzaţiunile aduse prin Drapelul *de acele persoane, acelor ce aŭ unelltit pronunciamentul?*

In Chestiunea Naţională

Cum culează d. Sturdza să maĭ stea la putere cînd, cu toată politica demnă a partidului conservator la cîrmă, a afirmat că nu putem ţine în mînă frînele puterii, pe vreme ce guvernul ungar îşi continuă politica de maghiarizare?

Cu ce obraz stă la putere d. Sturdza care, renegînd programul său naţional de altă dată, a desbinat pe Romînĭ, a făcut scuze Ungurilor, a decorat pe Ieszensky, etc.?

Cum se face că, în mod concomitent, apar la Pesta chitanţe d'ale ministerului cultelor din Romînia, se dă pe faţă nota d-luĭ Wlassics, care destăinueşte revelaţiunile făcute de d. Sturdza în paguba şcoalelor din Transilvania, se dă ordin a nu se maĭ primi subvenţiuni romîneşti de şcoalele din Ardeal, şi d. Sturdza încetează d'a maĭ da subvenţiunile ce, de zecimĭ de anĭ, se plăteaŭ şcoalelor romîne?

Faţă de aceste din urmă împrejurărĭ, ce este d. Sturdza: ministru romîn, orĭ spion ungur?

Pînă ce liberalii nu vor răspunde precis la aceste întrebărĭ, nu vom înceta un moment de a califica pe Sturdza de criminal şi spion.

D. Stătescu asupra situaţieĭ

Pasivitatea d-luĭ Stătescu.--Guvernul se uzează. — Concentrarea şi remanierea ministerială.

Pasivitatea d-luĭ Stătescu

De cîte-va zile se vorbeşte foarte mult de negocierile dintre d-niĭ Eugen Stătescu şi P. S. Aurelian şi despre intrarea celuĭ întîĭ în acţiune, în contra guvernuluĭ. Despre aceste negocierĭ, precum şi despre rolul d-luĭ Stătescu. am expus, în numărul nostru de Mercurĭ dimineaţă, părerea unuĭ drapelist, părere care se resumă în următoarele cuvinte: Se pregăteşte o mare tragere pe sfoară.

Acum suntem în posiţiune a reda în mod exact şi părerile d-luĭ Eugen Stătescu asupra situaţieĭ politice, părerĭ pe carĭ a bine voit a ni-le comunica un amic intim al d-sale.

«D. Stătescu nu intră încă în acţiune, căcĭ în acest moment nu se face niciĭ o acţiune politică în stil maĭ mare. Dar niciĭ nu se poate întreprinde o acţiune maĭ mare, de oare ce,—deşi nu lipseşte platforma,—lucrurile sunt întocmite ast-fel, în cît ar fi o zadarnică risipă de forţă orĭ-ce încercare de a răsturna guvernul, înainte de visita de la Petersburg.

«După ce Regele şi d. Sturdza se vor fi întors de la Petersburg, e absolut cert că d. Stătescu va fi cel întîĭ, care părăsind pasivitatea ce şi a impus de un an, va reintra în acţiune ca să limpezească situaţia».

Guvernul se uzează

«In vederea acesteĭ acţiuniĭ, d. Stătescu a avut şi va maĭ avea încă dese întrevederĭ cu d. P. S. Aurelian. Scopul acestor negocierĭ este de a împiedica pe drapeliştĭ să meargă prea departe şi să facă imposibilă pentru tot d'a-una o reconciliare.

«Reconciliarea se va impune; ea va fi solicitată de însuşi d. Sturdza, căcĭ cabinetul actual e imposibil să dureze pînă la toamnă; şi iacă pentru ce motive: d niĭ Stolojan şi Palladi sunt deja cu desăvîrşire uzaţi, iar d. Ferechide e chiar urgisit între guvernamentalĭ. Se va impune deci, necesitatea uneĭ remanieriĭ ministeriale cel mult pînă la toamnă. Asupra acesteĭ necesităţi nicĭ nu maĭ încape discuţie, căcĭ a trebuit o resemnare colosală acesteĭ majorităţi ca să tolereze pînă acum pe ceĭ trei miniştri. Intrebarea este acum: cu cine va remania d. Sturdza cabinetul? Cu d. Nacu? Dar «acest domn»,—ipsissima verba.—e vîrît în afaceriĭ de tot soiul. Cu d. Stoicescu? E inadmisibil; trebue să stea în rezervă cîţi-va anĭ. Maĭ e vr'un ministeriabil serios în partidul guvernamental? Nu! Prin urmare, d. Sturdza va fi nevoit să se adreseze d-luĭ Stătescu şi amicilor acestuia».

Concentrarea şi remanierea ministerială

«In vederea acesteĭ situaţiĭ care neapărat se va produce, cel mult pînă la toamnă, d. Stătescu s'a apropiat de gruparea drapelistă cu ideia de a realisa concentrarea partidului. Firesc că această concentrare va aduce cu sine sacrificarea unor elemente. Aşa, de pildă, drapeliştiĭ vor trebui să renunţe la d. Em. Costinescu şi poate şi la d niĭ V. Luscar şi Delavrancea. Iar guvernamentaliĭ vor trebui, în schimb, să reducă rolul d-lor Gogu Cantacuzino şi Palladi în partid.

«Dacă însă drapeliştiĭ vor refuza să sacrifice pe d. Costinescu, şi prin urmare nu se va putea face concentrarea, atunci d. Stătescu va stărui ca partidul să se retragă în opoziţie, unde cu timpul se va reorganiza».

Merge strună

La Giurgiu, maĭ mulţi liberalĭ aŭ rupt'o cu d. Epurescu, aŭ întemeiat o gazetă, în care critică cu asprime administraţia locală.

La Ploeşti, unde guvernul a dobîndit cunoscutul «succes» în alegerile comunale parţiale, este primar un socialist militant, căruia ziarul d-lor Nădejde şi Finkelmeanu nu încetează de a'ĭ aduce laude, îndemnîndu-l la muncă pentru propăşirea «partideĭ» şi a clubuluĭ din strada Doamneĭ din capitală.

La Teleorman, încaltea, nu-ĭ administraţie de loc. Locul de prefect se ţine vacant de maĭ mult timp, iar cu datoriile aceştuia sunt însărcinaţi d-niĭ Kiriţopol şi Procopiŭ, carĭ lucrează ca şi consuliĭ romanĭ, la rînd. Nu însă unul o zi şi altul alta; ci cine se scoală maĭ de dimineaţă, acela porunceşte acolo. Şi nu se numeşte prefect, pentru că ministrul are nevoie de voturile deputaţilor liberalĭ localĭ, carĭ sunt saŭ nu cu guvernul, după cum prefectul e saŭ nu pe placul lor.

La Craiova, inginerul-şef al judeţuluĭ este prins cu hoţiĭ; încasa mandate pentru pretinse lucrărĭ în regie, şi încasa şi lefurile cantonierilor; hoţul este încă liber, prefectul respectiv este încă la locul său, iar liberalii se laudă că administraţia ţăriĭ merge strună sub dînşiĭ.

DIN STREINĂTATE

In extremul Orient

Abia acum, chestiunea extremuluĭ Orient se arată în toată gravitatea ei.

Se poate zice că războiul ispano-american a contribuit mult ca afacerile extremuluĭ Orient să treacă în primul plan al preocupăriloŕ diplomaţieĭ şi că chestiunea Chineĭ tinde să complice problemele născute în urma acesteĭ conflict. Dacă măreţul vis al uneĭ ligi anglo-saxone turbură pe uniĭ englezĭ, cauza trebue să o căutăm, de sigur, în nemulţumirile guvernuluĭ englez, în ceea ce priveşte politica luĭ în China.

De altă parte Europa, însă, se întreabă care va trebui să-ĭ fie conduita în momentul negocierilor de pace şi de sigur are o grijă deosebită de soarta rezervată Filipinelor, acest archipelag cu şeapte milioane de locuitorĭ, această cheie a oceanuluĭ Pacific din mijloc, această minunată poziţie pe flancul Chineĭ.

Alianţa

Nu se poate şti dacă idea uneĭ sfinte alianţe, a naţiunilor surorĭ anglo-saxone, va trece vre o dată în domeniul faptelor; ar fi imprudent de a se sui pe tripod şi a se deda la profeţiiĭ.

Tot ce se poate spune e, că această alianţă, conteză, în ce priveşte afacerile din extremul Orient, pe sprijinul Japoniei, care de sigur că nu vede cu ochi buniĭ pe aceia cari cu ocazia războiuluĭ chino japonez, nu aŭ lăsat-o să profite teritorialiceşte pe sfîntul motiv al integrităţeĭ Chineĭ, şi acum se bat care să pue mîna pe o bucată maĭ bună şi maĭ mare de pămînt chinez.

Este îndoios, însă, dacă Japonia va primi rolul de a scoate din foc castanele pentru alţiiĭ, şi de astă dată.

Foreign.

TRIBUNA LITERARA

Critică şi adevăr

II

D. Basilescu începe articolul său, arătîndu-şi bucuria ce o simte cînd vede că «uniĭ din bărbaţiĭ noştri politicĭ nu-şi cheltuesc toate puterile în luptele de partid,... ci maĭ găsesc vreme să se consacreze unor studiĭ maĭ abstracte...» Rezumă apoĭ vederile pe carĭ d. Filipescu le-a expus în prefaţa scrieriĭ sale. Trecînd apoĭ la capitolul: *Inriurirea Filosofieĭ*, criticul găseşte de cuviinţă să se oprească asupra pasagiuluĭ privitor la propagatoriĭ filosofieĭ luĭ Schopenhauer.

Dar, să citămpe d. Basilescu:

«... cel cu inima pustiită caută cuvîntul adevăruluĭ aiurea, el «merge să ceară balsamul mîntuitor la urmaşiĭ luĭ Schopenhauer», adică în «sferele maĭ înalte de gîndire». Aceştia, urmaşiĭ luĭ Schopenhauer, îl «lasă a înţelege cam următoarele: «Legile naturiĭ se împotrivesc fericiriĭ omuluĭ. In lume nu-l de cît voinţă şi voinţa este dorul după cele ce nu se pot împlini. Totul e durere în natură. Viaţa este un răŭ şi progresul o înnăsprire a răuluĭ.»

Nu ştim la cine vrea să facă aluzie autorul, vorbind de urmaşiĭ luĭ Schopenhauer... dar ceea ce ştim, este că *aceştia «îl lasă a înţelege» cu totul pieziş, cele ce zice Schopenhauer şi că slabiĭ urmaşi ar fi aceia, dacă ar da o astfel de idee despre cele scrise de zisul filosof».*

Şi apoĭ, maĭ departe, acerbul critic continuă pe un ton cu totul doctoral:

«Schopenhauer nu spune niciodată că în lume este numaĭ voinţă, ci admite şi existenţa inteligenţeĭ... şi iarăşi niciodată nu spune că voinţa este dorul după cele ce nu se pot împlini.»

Să ne dea voe d. critic a-l sta în împotrivă şi a constata că cel care a înţeles «pieziş» pe Schopenhauer nu este autorul luĭ *«Către un noŭ ideal»*, ci altcineva, care are pretenţiĭ de multă pătrundere filosofică şi critică, dar care nu a putut, totuşi, de cît să ajungă la o înţelegere «pieziş» a celor scrise în cartea pe care a criticat-o; iar în explicarea filosofieĭ luĭ Schopenhauer, cu ştiinţă saŭ cu neştiinţă, s'a expus a cădea în contraziceriĭ din cele maĭ vrednice de plîns, după cum se va vedea de maĭ jos.

După mine, cele cîneĭ rînduriĭ în carĭ d. Filipescu a rezumat filosofia luĭ Schopenhauer sunt admirabile ca limpezime, pentru cel care nu ţine, cu orĭ ce preţ, să caute nod în papură.

Dar să luăm lucrurile pe rînd.

D. Filipescu spune, rezumînd ideia fundamentală a filosofuluĭ german: «In lume nu-l de cît voinţă».

Iar d. Basilescu răspunde: «Schopenhauer nu spune niciodată că în lume este numaĭ voinţă, ci admite şi existenţa inteligenţeĭ». Cred că toată lumea imparţială, care a citit rîndurile d luĭ Filipescu, va fi înţeles cît adevăr este într'însele şi la ce se raportă acest adevăr. Să citămînsă cîte-va pasagiĭ din Schopenhauer, spre a vedea cine este cel care nu l'a înţeles saŭ nu vrea să'l înţeleagă.

In volumul I al mareĭ sale lucrărĭ, *«Lumea ca Voinţă şi ca Representare»*, Sch. spune, la pag. 498: «Ceea-ce a fost, ceea-ce este, este voinţa...» «voinţa fiind lucrul în sine, substanţa, esenţa lumeĭ». Apoĭ, în alt loc: «Voinţa este substanţa intimă, simbarele orĭ-cărui lucru particular, ca şi al întregului, ea apare în orbă forţă naturală; şi ea se arată în conduita raţionată a omuluĭ». (pag. 176 177).

Să vedem cum este interpretată, acum, şi de alţiiĭ, teoria schopenhaueriană.

Ad. Franck, în marele său *Dicţionar al ştiinţelor filosofice*, spune, rezumînd pe Schopenhauer: «Tot ceea-ce este, este voinţă... Universul este voinţă» (pag. 1561 col. I). Apoĭ, maĭ la vale: «Inteligenţa este... un instrument, nu un principiŭ». Iată ce a voit să confunde d. Basilescu, dar n'a ajuns la a'ĭ rezultat de cît la contrazicere, căcĭ, maĭ jos, în articolul său, spune: «Voinţa este elementul unic, nediferenţiat şi necunoscut care stă îndărătul fenomenelor...» Dar, atunci, greşala de interpretare din *«Către-un noŭ ideal»* n'a existat. Căcĭ, orĭ cine a

www.dacoromanica.ro

putut să înţeleagă din rîndurile d-lui Filipescu, că d-nia sa, vorbind de ceea ce *este* în lume, nu putea să vorbească de cît de esenţa intimă a acestei lumi, de principiul ei fundamental, de «lucrul în sine» singur care *este* «unic şi nediferenţiat».

A spune că Schop. admite în lume nu numai voinţa, dar şi inteligenţa, înseamnă a vorbi tot de odată şi de numenalitatea şi fenomenalitatea lucrurilor; a face un amestec puţin demn de aerul doctoral în care este învăluit. Dacă este aşa, mai admite şi *organismul*, ca primă obiectivare a voinţei,—şi decî d-lui Basilescu 'i se poate spune la nevoe că obiecţia sa mai este şi insuficientă. Dar nu are aface un lucru cu altul.

Pentru ce să cauţi nod în papură cul-va, cînd vorbeşte de fondul lucrurilor, să-l aminteşti şi de aparenţa lor. Că Schop. admite şi inteligenţa, o putea şti ori cine cunoaşte două boabe din filosofia lui.

Inteligenţa, încă o dată, este un *fenomen* al voinţii, al *«lucrului în sine»*, e un *instrument*, şi n'avea rost să fie pomenită acolo unde se vorbeşte de principiul fundamental al lumii.

Dacă d. Basilescu n'a înţeles «pieziş» zisele lui Sch. atunci pătrunderea d-sale e şi mai îndoelnică, de oare ce a fost rătăcită chiar şi de cinci rînduri atît de clare cum sunt ale d-lui Filipescu.

Dar, să trecem la a doua parte a pasajiului criticat. D. Basilescu zice: «...iarăşi, nicăeri nu spune (Sch) că voinţa este dorul după cele ce nu se pot împlini». Firește, Schop. nu spune aceasta tocmai cu aceleaşi cuvinte, le demonstră însă mai pe larg şi în termeni mai adînci. Păcatul d-lui Filipescu—păcat numai pentru pedanţi—e că a ştiut să pună adevărurile filosofice într'o formă prea limpede, prea populară. Mare păcat, într'adevăr!

Dar să vedem cine are dreptate şi aci.

Prin voinţă, Schopenhauer a înţeles,— chiar d. Basilescu o spune —o «tendinţă, o năzuială» (mai bine: năzuinţă) «forţa internă a nevoilor şi a pasiunilor noastre». Cuvîntul romînesc «dor» e admirabil de potrivit pentru această «năzueală»... Iată ce zice şi Th. Ribot, în cartea sa asupra *Filosofiei lui Schopenhauer*. «Voinţă în adîncul său nu e de cît «*dorinţă*, prin urmare nevoe, *prin urmare durere*». Şi, Schopenhauer spune: «viaţa omenească se petrece între dorinţă şi plictiseală».

Dorim un lucru prin care credem că ne-am procura o plăcere; dorinţa noastră însă nu se poate împlini, căci îndată ce am intrat în posesiunea aceluĭ lucru, ne cuprinde plictiseala, şi plăcerea după care năzuisem nu se poate ajunge.

Iată ce va să zică: «voinţa este dorul după cele ce nu se pot împlini». Dar, ce să faci! Dacă aceste lucruri n'aŭ fost spuse în termeni mai pedanţi!... Atunci toată lumea — chiar şi cel ce se pretind critici — ar fi rămas încremeniţi de atîta profunzime.

Dar iată un pasaj chiar, din articolul criticului, privitor la aceeaşi chestiune, «*dorul de viaţă ne dă analogia a ceea ce ar fi voinţa în sine*. Cum vedem *în acest înţeles voinţa este cu totul alt-ceva de cît dorul după cele ce nu se pot împlini.*» Citiţi şi vă cruciţi de atîta pătrundere critică.

Dorul de viaţă,—voinţa—nu este la Schopenhauer dorul după cele ce nu se pot împlini!

Dar, pentru Dzeŭ, cum socoteşte filosoful german viaţa? Nu ca o pedeapsă? Nu ca un răŭ? Viaţa aceasta, spune el, nu merită să fie trăită. Însă omul doreşte o viaţă fericită, firește, fără ca să-şi poată împlini vre-o dată această dorinţă şi atunci, voinţa, dorul de de viaţă, nu este dorul după cele ce nu se pot împlini?

Şi atunci, cine a înţeles «pieziş» pe Schopenhauer? cine pe d. Filipescu, şi cine pe amîndoui?

Lăsăm la dreapta judecată a cititorilor. Mîine vom continua.

Al. Antemireanu.

Litere-Arte-Ştiinţe

DIN LUMEA TIPARULUI

De cît-va timp, se lipise pe zidurile Capitalei următorul afiş: «*Nelly*. Poet-Poetă,—*Grigore Pişculescu*»! Ce o fi? se întrebaŭ oamenii cari citeaŭ cabalistica tipăritură. Ce o fi «Nelly»? Ce o fi *Poet Poetă?* etc.

Întrebările fără mulţămite în curînd. Nu după multe zile de la data apariţii primului afiş, se ivi un altul, scris în litere tricolore: »A apărut: *Poet-Poetă*, roman de *Nelly* cu o prefaţă de d. *Grigore Pişculescu*» Care va să zică, d-nu saŭ d-ra Nelly era un romancier şi Grig. Pişculescu, ilustra persoană care recomanda publicului pe d-nu saŭ d-ra Nelly.

Firește, că atunci s'a ivit altă întrebare: cine este d. Gr. Pişculescu? şi aci chestiunea se compli ă.

Pseudonimul «Nelly» 'l mai văzusem cînd va şi pe unde-va—dacă nu mă înşel,—în *Foaia Interesantă*, dar pe acela de Gr. Pişculescu, nicăeri.

Curios să ştiŭ cine este acest autor de prefeţe—pînă acum numai de una—am alergat ca să aflu, în toate părţile, şi n'am putut să întîmpin de cît decepţii.

— Pişculescu! Gr. Pişculescu?, Nu-l cunoaştem.....

Acesta era răspunsul, şi atunci am luat anuarul corpului didactic, anuarul medicilor, avocaţilor, tot anuarul Bucureştiului — dar zadarnic! Nu l-am găsit pe d. Pişculescu, nici printre doftori, nici printre avocaţi, ba nici chiar printre birtaşi.

Şi atunci, am făcut următoarea reflecţie, care îmi place a crede că va fi aprobată de mai toţi cititorii noştri, şi anume:

D-nu saŭ domnişoara Nelly trebuia să pue în capul romanului săŭ o pre-prefaţă, un fel de «avis cititorilor» în care să recomande publicului pe d. Gr. Pişculescu. După aceasta putea apoi, foarte bine, să vie prefaţa d-lui Pişculescu prin care d-sa recomandă opiniei publice, pe d-nu saŭ d-ra Nelly.

... Şi ast-fel am fi fost mulţumiţi cu toţii.

Z.

P. S. Despre cuprinsul prefeţei d-lui Gr. Pişculescu, voiŭ vorbi mai mult cînd voiŭ face analisa romanului, pe care d'abea am început să-l citesc.

INFORMAŢII

Furios de faptul că în şedinţa de ieri a Camerei nu s'a putut vota nici unul din numeroasele credite, Dim. Sturdza a părăsit ostentativ sala de şedinţe şi trecînd în sala paşilor pierduţi, zăreşte pe d-nii deputaţi Iunius Lecca şi Vlaicu şi le răcneşte:

— Apoi acesta-i concurs? Mă lipsesc de asemenea concurs! Numi trebue aşa majoritate! Mai bine vot de blam, de cît concursul d-voastre!

Şi tremurînd de mînie, Sturdza a plecat.

— Şărmanul! — a fost refrenul d-lui I. Lecca.

——

Ziua de 3 (15) Maiŭ s'a serbat cu o solemnitate deosebită în Cernăuţi.

Romînii fruntaşi din Bucovina s'aŭ întrunit în sala cea mare a hotelului «Central» sub preşedinţia de onoare a d-luĭ dr. I. G. Sbiera, profesor universitar şi sub preşedinţia efectivă a d-lui dr. Criclevici.

Deschizîndu-se serbarea, toţi asistenţii, doamne şi domni, s'aŭ ridicat şi aŭ cîntat în cor Deşteaptă-te Romîne.

Apoi aŭ început discursurile de ocazie. Aŭ vorbit d-nii dr. I. G. Sbiera, Dr. V. Branisce, Dragoş Bumbac, baronul Alexandru Hurmuzachi, d-na Agripina de Onciul, d. Iancu Nistor, dr. G. Sbiera şi dr. A. Comoroşan.

Apoi a urmat o frumoasă procesiune pînă în păduricea de la Horocea.

——

Pester Lloyd, oficiosul guvernului unguresc, reproduce după *Politische Correspondenz*, oficiosul ministrului de externe al monarchiei austro-ungare, o notă oficioasă prin care se afirmă că Dim. Sturdza s'a hotărît a trimite guvernului unguresc rentele ce s'aŭ dat pînă în toamna anului 1895 şcoalelor romîne din Braşov.

Pester Lloyd observă, că ast-fel cestiunea este cu desăvîrşire tranşată şi guvernul unguresc este sigur că statul romîn nu va mai da ajutoare clandestine şcolilor şi bisericilor romîne din Ungaria.

——

D. Holban, fost consul onorar al ţăriĭ în Geneva, a fost primit eri în audienţă de către M. Sa Regele.

——

D. M. G. Cantacuzino, procuror pe lîngă tribunalul de Ilfov, a demisionat.

——

Lumea Nouă, organul «prietenilor» în numărul săŭ de azi declară, în privinţa noului primar al Ploeştilor, următoarele:

«*Prietenul Radovici n'a renunţat la credinţele sale politice, ci a rămas tot social-democrat... şi ca dovadă e faptul că Radovici s'a prezintat pretutindeni cu program social democrat*».

Aceasta pentru d. Sturdza, care s'a lăudat în Cameră că a trîntit pe drapeliştii şi fleviştii din Ploeşti.

——

Cîmpul Libertăţei, s'a vîndut în Capitală în 10,000 de exemplare, aducînd un profit însemnat Ligei Culturale.

Excelenta revistă *Liga Romînă* va publica în numărul săŭ de Duminecă o amănunţită dare de seamă a entuziaştelor meetinguri naţionale, ce s'aŭ ţinut în toată ţara în ziua de 3 Maiŭ.

——

Consiliul permanent al instrucţiunei publice s'a întrunit eri după amiazi, sub preşedinţa d-lui Spiru Haret, ministrul instrucţiunei.

——

Vinerea trecută s'a oficiat un parastas la monastirea Suceviţa (Bucovina) pentru odihna sufletului lui Irimie Movilă-Vodă al Moldovei, care a zidit acea monăstire la 1578.

——

A. Sa Regală Principele Ferdinand, comandantul brigadei a 8 a din Bucureşti, a inspectat eri dimineaţă brigada Sa care este concentrată pe platoul de la Cotrocen.

A. Sa a primit defilarea trupelor cari fac exerciţii pe platou, în vederea zilei de 10 Maiŭ.

——

Societatea «Progresul Silvic» a ţinut eri seara o şedinţă în localul administraţiunei domeniului Ceroanei, sub preşedinţa d-lui I. Calinderu, preşedintele societăţei.

S'a dat citire raportului de expunerea activităţei şi situaţiei financiare a societăţei.

Alte două şedinţe se vor ţine astă seară la orele 8 şi jum. şi mîine 9 Maiŭ, la aceeaşi oră.

Două proiecte

Ieri s'aŭ distribuit la Cameră următoarele două proiecte:

Art. 1.— Administrarea şi exploatarea monopolului pulberilor şi explosibilelor de tot felul pentru trebuinţele comerciului se încredinţează direcţiunei generale a regiei monopolurilor Statului.

Art. 2.—Ministerul de resbel este autorisat a preda administraţiunei regiei fabrica de pulberi de la Lăculeţe, localul depositului central de explosibile din Bucureşti, precum şi depositele din ţară, împreună cu toate instalaţiunile şi materiile prime saŭ fabricate, destinate la vînzare, ce s'ar găsi într'însele, rămînînd în sarcina administraţiunei războiului numai paza fabricei şi a depositelor.

Art. 3. — Direcţiunea Regiei Monopolurilor Statului va lua asupra sa sarcina fabricărei pulberilor de vînat şi de mină, procedînd, în ce priveşte exploatarea fabricei, aprovizionarea materialelor necesare fabricaţiunei, procurarea dinamitei şi a tuturor accesoriilor reclamate în comerciŭ, potrivit prescripţiunilor legei sale organice.

***

Art. 1.—Direcţiunea generală a Regiei Monopolurilor Statului va vărsa, în fie-care an, la casa de depuneri şi consemnaţiuni, patru la sută din valoarea vaselor serviciului fluvial romîn.

Această sumă, care se va prevedea în budgetele de cheltueli ale ministerului de finanţe, la partea privitoare pe regie, va constitui un fond pentru înlocuirea saŭ reparaţiunea vaselor serviciului fluvial romîn cari ar face naufragiŭ saŭ ar suferi avarii de o valoare mai mare de 2 000 lei, precum şi pentru acoperirea daunelor imputabile Regiei pricinuite altor vase străine.

Pentru anul curent 1898—1899, suma destinată la constituirea fondului se fixează la cifra de 200.000 lei şi se va lua din creditul extraordinar de 6 000.000 lei, deschis pentru dezvoltarea navigaţiunei fluviale a Statului.

Art. 2.—Atît această sumă, cît şi cele ce se vor prevedea pe tot anul în budgetele viitoare pentru constituirea fondului, vor fi plasate în efecte ale Statului saŭ ale institutelor de credit puse sub controlul Statului şi admise ca garanţii la casele publice.

Produsul cupoanelor se va întrebuinţa pentru sporirea fondului.

Art. 3. — Direcţiunea generală a Regiei Monopolurilor Statului, cu aprobarea ministerului de finanţe, ve putea rădica, treptat cu trebuinţele, din fondul ce se va forma, sumele de cari va avea nevoe în scopurile arătate în articolul precedent.

Art. 4. — Cînd fondul constituit va atinge suma de un milion de lei în efecte valoare nominală, vărsămintele pentru acest fond pe anii următori se vor reduce la două la sută, avînd tot deodată regia dreptul de a întrebuinţa, cu aprobarea ministerului de finanţe, sumele ce vor trece peste un milion la construire de alte vase, la refacerea celor vechi, saŭ la ori-ce alte îmbunătăţiri pentru serviciul navigaţiunei fluviale.

——

Comitetul partidului conservator, din Birlad, ne roagă să publicăm următorul manifest:

Domnilor alegători,

Comitetul central al partidului conservator, adunat sub preşedinţia d-lui Lascar Catargi, ascultînd propunerea noastră, a bine-voit a fixa pentru, alegerea de la 9 Maiŭ, candidatura amiculuĭ nostru

Theodor G. Emandi

Sub-semnaţii membri ai comitetului partidului conservator local, facem un călduros apel către alegătorii colegiului I de Tutova şi îi rugăm să bine-voiască a acorda încrederea lor d-lui ***Theodor Emandi,*** *singurul candidat proclamat de partidul conservator.*

Gheorghe Emandi, Ioan Virgolici, Mihalache Ivanciu, Mitică Sturdza, Grigore Negură, Căpitan Goliad, Ion I. Lupu, Mihalache Gheorghiu, Mihalache Cofer, Vasile Simionov, Grigore Stamatescu, Dr. Şaabner-Tuduri, Ion Serghie, Mihaĭ Vasiliu, Cristescu, Emanoil Ghinescu, Nicolae Gregoriadi.

——

In corpul telegrafo-poştal s'aŭ făcut următoarele înaintări pe ziua de 1 Maiŭ curent:

La gradul I. de oficiant inferior

D. Simionescu N. George I. actualul oficiant gradul al II, după vechime.

La gradul II de oficiant inferior

D. Babaca Alexandru, actualul oficiant grad. III, după vechime.

La gradul III de oficiant inferior

D. Ionescu Ilie al II şi Georgescu Emanoil, actuali elevi gr. I, după concurs.

***

La gradul I de elev mecanic

D. Arţăreanu Alexandru, actualul elev gradul al II.

La gradul al II de elev mecanic

D. Matei Luca Ion, actualul elev mecanic gradul al III.

La gradul III de elev mecanic

D. Ionescu George, actualul aspirant de elev mecanic.

Aspirant de elev mecanic

D. Pîrvulescu Ilie, actualul practicant.

ŞTIRI MĂRUNTE

* In curînd toate comunele din judeţul Tulcea vor fi legate, cu reşedinţa judeţului, prin o reţea telefonică.

Instalaţiunile reţelei telefonice s'aŭ început deja.

* Sub titlul *Bucureştii-Noui* se va înfiinţa în Capitală o societate cooperativă de credit, de economie şi de construcţiuni şi lucrări publice şi private, avînd de scop principal desvoltarea şi înfrumuseţarea noului oraşel Bucureştii-Noui, ce se întemeiază pe proprietatea Măicăneşti-Grefoaicele a d-lui N. Basilescu, din comuna Băneasa, judeţul Ilfov.

Capitalul social este fixat deocamdată la suma de 200.000 lei, împărţit în 8000 de acţiuni de cîte 25 lei una.

* Archiepiscopul catolic din Capitală, Monseniorul Horenstein, a fost Simbătă în Craiova.

* D. medic veterinar Dionisie Demetrescu a fost numit şef de lucrări fisiologice la şcoala Veterinară din Capitală.

* D. dr. Grigore Ciolac a fost numit medic primar al spitalului Băceşti.

* Al doilea congres al Asociaţiunei generale a medicilor din ţară, se va întruni în zilele de 10 şi 11 Maiŭ în Capitală.

Prima întrunire va avea loc în sala Hugo, Duminică 10 Maiŭ, la orele 1 şi jumătate după amiazi.

Cronica judiciară

Fermecî.—Vindicare de dragoste

D-na Theodora P.., suferia de o boală, la care nu se pricep doctorii cu diplome, anume de dragoste, şi cu atît mai mult suferea cu cît obiectul pasiunei sale zburase şi trebuia readus înapoi. Se ştia pe la mahala că sunt unele babe meştere, cari ştiŭ să-ţi aducă amorezul înapoi pe o trestie.

Din cercetări în cercetări, află că aceasta meşteră este baba Elena a lui Constantin. D na cu patima în chestiune să şi grăbeşte a se prezenta la domiciliul vindicătoarei de dragoste.

Da, baba Elena ştia de toate, să dea cu cărţi, cu boabe, să facă farmeci, să te vindece de dragoste şi să-ţi aducă amorezul înapoi. Nu se ştie bine dacă în urma descîntecelor babei, amorezul s'a mai întors înapoi, dar se ştie că în urma curei interne cu mercuriale, aceasta pentru vindecare de dragoste, aplicate d-nei Theodora P... aceasta s'a simţit aşa de răŭ, în cît a căzut multă vreme la pat.

Fapta babei a fost calificată de înşelăciune şi trimisă spre judecare înaintea tribunalului corecţional. Afacerea s'a înfăţişat eri, înaintea secţiei a II-a a tribunalului Ilfov.

D. procuror Nicolau cere o pedeapsă severă pentru asemenea fiinţe fcari abuzează de credulitatea celor de la mahala, zicînd că aŭ putere de a aduce la căminurile lor, pe bărbaţii necredincioşi.

Iancu Brătescu, apărătorul inculpatei, zice că aŭ auzit şi el din copilorie de la doica lui că se pot aduce înapoi amorezii pe trestie saŭ pe lemn, dar cine e mai vinovată e femeia asta (baba) saŭ d-ei (reclamanta) care frecuentează o societate mai înaltă şi care crede în asemenea lucruri.

Tribunalul condamnă pe baba la 15 zile închisoare şi 50 de lei despăgubiri.

Moartea lui Gladstone

Londra 7 Maiŭ. — *Camera comunelor.*— Adunarea decide să se amîne pentru a onora memoria d-lui Gladstone.

D. Ballfour zice că va propune Reginei ca înmormîntarea d-lui Gladstone să se facă pe cheltuiala Statului la mînăstirea Westminster.

Toate ziarele sunt cernite.

Regina şi Prinţul de Galles aŭ trimes condoleanţele lor doamnei Gladstone.

NUVELA

Aventură Castilană

Cu o mînă pe mînerul spadei şi cu cea-l'altă în şold, don Manuel, un tînăr cavaler venit la Madrid spre a vedea serbările date cu ocazia botezului infantului Baltazar, se preumbla într'o noapte pe strade, cu aerul unui gentilom care caută o aventură de bătae saŭ de amor, cînd o doamnă cu mantaua neagră, cu un voal gros, eşi fugind dintr'o casă, alergă la don Manuel, şi'i zise:

— Dacă eşti, precum se pare, un cavaler de nobilă şi loială rasă, vei scăpa o damă nobilă expusă a pierde onoarea şi viaţa! Bărbatul meŭ era aproape să mă surprindă mai goală la unul din prietenii săi de care e gelos, pe nedrept. Am avut abia vremea să-mi iaŭ mantaua şi voalul şi să fug pe scară, dar el mă urmăreşte! Cu orî ce preţ opreşte-l. Căci dacă mă ajunge, sunt desonorată şi moartă!

Don Manuel răspunse: Fugiţi liniştită senora.

Şi pe cînd dama se depărta fugind, el se aşeză în faţa uşei din care nu întîrzie să iasă repede un bărbat în dezordine şi cu aerul foarte necăjit.

— Cavalere! zise don Manuel, după ce salută lung şi foarte politicos; sosit de puţine zile în Madrid, nu e lucru extraordinar să mă fi rătăcit în acest oraş care pe cît e de mare e şi frumos. Vei bine voi, nădăjduesc să mă îndreptezi spre strada San-Bernardino, unde am plăcerea să fiŭ aşteptat de o persoană care mă doreşte din tot sufletul şi care, astă seară, la preumblare, 'mi a făgăduit să 'mi deschidă fereastra cînd bătrîna ei mătuşe va fi adormită?

— Lasă mă să trec, strigă cel-l'alt; vezi bine că sunt grăbit.

— Tot aşa de grăbit sunt şi eŭ pentru că aceea care mă aşteaptă are cei mai frumoşi ochi d n lume. Dar fără îndoială îţi displace să 'mi daĭ ajutor la o întrep indere de amor? Nu pot de cît să laud delicateţea simţimîntelor d-tale şi iată-mă dispus a lega prietenie cu un gentilom de o virtute aşa de distinsă. Să nu mai vorbim de strada San Bernardino!... Cel puţin o să aĭ bunătatea să 'mi arăţi drumul către vr'o biserică renumită prin moaştele sfinte pe cari le are? Voiŭ petrece în rugăciuni noaptea pe care avusesem reaua inspiraţie să o consacru unor ocupaţii mai puţin severe.

— Dute la dracu! şi lasă-mă să trec.

— Ce, oare nu voiŭ putea nici să mă rog nici să fac dragoste?

— Pe sfîntul Iacob! zise bărbatul scos din răbdări, îţi baţi joc de mine.

— In locul d-tale, zise don Manuel, e multă vreme de cînd aşi fi observat.

Atunci amîndoi îşi scoaseră spadele.

A fost un frumos duel cu zîngănituri de oţel şi fulgere. Un duel foarte lung, amîndoi luptătorii aveaŭ un mare curaj. «De sigur, îşi zise don Manuel, dama voalată e la adăpost acum.» Abia sfîrşise cugetarea asta şi fierul adversarului îi pătrunse pînă sub inimă, el căzu cu capul de pietre scoţînd un ţipăt.

— Dumnezeŭ să-ţi primească sufletul, zise învingătorul, gata să-şi urmeze drumul,

O vorbă! zise don Manuel horcăind. dama pe care o urmareaĭ e tînără şi frumoasă?

— Ce-ţi pasă?

— Imi pasă mult! Aşi fi desolat să mor pentru vr'o bătrînă urîtă.

— Află că d na Anna, care are douăzeci de ani, e cea mai frumoasă femee din Madrid.

— Aşa, da! zise don Manuel dîndu-şi sufletul.

Catulle Mendès.

ECOURI

— D. Alexandru Constantinescu (Alcon), compositor-tipograf, a făcut, cu ocazia zilei de zece Maiŭ, o «Odă, dedicată bravei armate romîne», pe care a tipărit'o pe hîrtie de lux, avînd ilustraţii de ocazie foarte frumoase.

— A apărut ed. II din spirituala publicaţie *«Dicţionar»* a cunoscutului scriitor Sofronie Ivanovici.

DIVERSE

DIN CAPITALA

Pungaş prins.—Un amploiat de comerţ, numitul Adolf Franz, funcţionar în comptoarul d-lui N. Fischer, din strada Smirdan 7, după ce stăpînul săŭ i-a încredinţat o sumă de baniĭ, pentru a plăti oare-cari taxe, el şi-a apropiat baniĭ încredinţaţi şi s'a făcut nevăzut.

In urma reclamaţiunei păgubaşului, poliţia de siguranţă a reuşit a pune mîna pe pungaş.

Iar Georgescu-vitriol.--Am anunţat la timp că în urma avizului unui consiliŭ medical, deţinutul Georgescu, condamnat la doui ani închisoare, pentru odiosul atentat cu vitriol, săvîrşit în anul trecut, a fost internat la ospiciul Mărcuţa.

Deţinutul nebun a reuşit să evadeze eri seară din ospiciŭ.

După ce şi-a ras barba şi mustăţile, Georgescu reuşind să fugă din ospiciŭ, s'a dus la o rudă a sa din Capitală de unde a luat apoi un costum femeesc şi astfel îmbrăcat s'a dus să consulte un advocat.

Nebunul a fost prins din noŭ şi condus la ospiciŭ.

DIN ŢARA

Inecată. — Femeia Maria Niţescu din comuna Lucenî, judeţul Dîmboviţa, voind să treacă călare riul Dîmboviţa, apa fiind mare, nenorocita a fost luată de curent şi căzînd după cal s'a înecat.

Cadavrul a fost găsit a doua zi, aruncat de curent pe malul riului la o distanţă mare de locul unde ea se înecase.

Descoperirea unei crime.—Zilele trecute, o crimă oribilă s'a descoperit în oraşul Falticeni.

Mai mulţi lucrători cari erau ocupaţi cu curăţirea unei fîntîni de pe strada Iarmarocului, din acel oraş, aŭ găsit în fundul puţului cadavrul unei copile, vîrît într'o traistă de pînză.

Parchetul a fost avizat despre această macabră descoperire şi s'aŭ început cercetările pentru prinderea criminalilor.

Doui copiî înecaţi.— Copilul Ion Neacşu din comuna Ciulniţa, Ialomiţa, jucîndu-se cu mai mulţi tovarăşi ai săi pe şoseaua statului, alunecînd a căzut în şanţul şoseleĭ, care era plin cu apă, şi s'a înecat.

Cadavrul nenorocitului copil a fost scos din şanţ de către părinţii lui, a căror desperare era fără margini.

— Din Constanţa ni se anunţă asemenea că o fetiţă de 7 ani, numită Ioa Regep Selim, a căzut într'un puţ din oraş de unde a fost scoasă fără viaţă.

Grindină. — Din Piatra-N. ni se anunţă că zilele trecute o ploaie torenţială cu grindină a căzut asupra moşiei Roznov, judeţul Neamţ, causînd mari stricăciuni recoltelor de grîŭ, rapiţă şi ovăz.

DIN STREINĂTATE

O dramă oribilă.— Sunt cîte-va zile de cînd bulevardul Magenta din Paris a fost teatrul unei îngrozitoare drame, petrecută în hotelul «Nord», între doui pasageri cari se dăduseră sub numele de d. şi d-na Emile Galier, rentier, din Saint-Denis. In realitate aceştia nu eraŭ alţii de cît un anume Galier şi soţia lui, corsetăreasă, cu care trăia în relaţiuni foarte rele.

Dîndu-şi o întîlnire, cei doui soţi— cari pînă atunci duseseră o viaţă mizerabilă—speraŭ ca să se împace şi astfel o nouă viaţă mai fericită să-i urmeze.

In acest scop ei aleg ca loc de întîlnire, o cameră a hotelului Nord.

Nimic nu se vedea straniŭ în aceasta, cînd peste noapte, d. Roche, antreprenorul hotelului, fu deşteptat, de o puternică detunătură: Galier, în culmea disperărei şi văzînd că îi e imposibil de a convinge pe soţia sa să se reîntoarcă acasă, trăsese un foc de revolver asupra ei.

Cum auzi detunătura, antreprenorul se repezi spre uşă şi forţă să intre înauntru. Dar, imposibil.

Chemînd agenţii de poliţie, criminalul soţ—văzînd ca nu reuşise să omoare pe soţia lui—descărcă alte trei focuri, dintre cari unul în ea, iar alte două asupra-şi, rămînînd mort pe loc.

Femeia a fost condusă la spitalul Lariboisiere, iar cadavrul lui Galier la Morgă.

RESBOIUL ISPANO-AMERICAN

(Serviciul «Agenţiei Romîne»)

DEPEŞILE DE AZI

Bombardare

Havana, 7 Maiŭ.—Incrucişătorul german Geier *a sosit. Comandantul acestei corăbiĭ a făcut o visită generalului Blanco şi preşedintelui guvernului insular, d. Manteorola, cari aŭ înapoiat visita.*

Havana, 7 Aprilie. — Două corăbiĭ americane aŭ bombardat ieri fortul Santiago de Cuba, fără a causa nici o stricăciune; bateriile pieţii aŭ ripostat, causînd avarii unuia din bastimentele americane.

După o jumătate de oră, corveta franceză Fulton *intră în port.*

Madrid, 7 Maiŭ.—Ziarele blamează cu energie guvernul din Hong-Kong, care permite reaprovisionarea corabiilor americane şi nu interzice plecarea şefilor insurgenţilor din Filipine.

De asemenea se miră că Englitera nu se opune ruperiĭ cablurilor de la Cuba de către americani.

O depeşă din Gibraltar adresată ziarului «Corespondencia», zice că svonurile privitoare la o alianţă între Englitera şi Statele-Unite alarmează pe spanioli; aceştia retrag fondurile lor din stabilimentele de credit din Gibraltar.

Pregătirile Spaniei

Madrid, 7 Maiŭ.—Ziarele anunţă apropiata plecare a unei escadre comandată de amiralul Camara şi com-

www.dacoromanica.ro

pusă din două cuirasate, 4 încrucișătoare, 3 contra-torpiloare și un avis. O altă escadră de rezervă se va organiza îndată.

Noul ministru al marinei dă dovadă de o activitate extraordinară.

Nimeni nu se gîndește aici la pace.

Flota spaniolă

New-York, 7 Maiŭ.—După Evening World, ***d. Lang, ministrul marinei, a primit știrea că escadra spaniolă se apropie de coasta orientală a Statelor-Unite.***

Londra, 7 Maiŭ.—Se anunță din Montreal Agenției Reuter ***că nouă corăbii de războiŭ ce se presupune că sunt spaniole, aŭ trecut azi pe coastele Noii Scoție. Se crede că ele merg să atace orașele și porturile coastei atlantice a Statelor-Unite.***

Japonia

Londra, 7 Maiŭ.—Se anunță din Tien-Tsin lui Daily Telegraph *că Japonia* este gată să se unească cu Englitera. *Se crede că aceasta se va face în scop de a controla guvernul din Peking, de a produce reforme în administrația chineză, a respinge Rusia și a scăpa China de anarchie.*

Japonia este gată să trimeată 300.000 de oameni pe continent și să dea concursul flotei sale. Presa din Yokohama crede că a venit timpul pentru o unire cu Englitera.

Ziarele serioase și bine informate păstrează tăcere.

Washington, 7 Maiŭ.—Ministrul Japoniei a declarat ieri D lor Long, ministrul marinei, și Alger, ministrul de războiŭ, că Japonia n'are de gînd să protesteze în contra ocupării americane a Filipinelor.

DICȚIONARUL CONTIMPORANILOR
din
Rominia (1800—1898)
de
D. R. ROSETTI
De vînzare la librăria Müller și Storck

Corpurile Legiuitoare

CAMERA DEPUTAȚILOR

Ședința de la 7 Maiŭ

(Urmare)

La ordinea zilei interpelarea d-lui C. Popovici.

D. C. Dimitrescu-Iași spune că d. ministru de interne nu e aici și interpelarea nu se poate dezvolta.

D. C. Popovici spune că a adresat interpelarea sa guvernului și îl e indiferent cine va răspunde. Declară că va dezvolta interpelarea.

D. C. Dimitrescu-Iași acordă cuvîntul interpelatorului.

D. C. Popovici își dezvoltă interpelarea asupra mizeriei țăranului, alcoolismului, etc.

D-sa roagă presa și stenografii să nu ia note, de pe discursul d-sale, căci tabloul ce va zugrăvi e prea neagră

Din condescendență față cu onorabilul representant al poporului, presa consimte la cererea sa.

Ședința se suspendă la orele 3.50.

***

La redeschidere,

D. *Popovici* vorbește despre alcoolism, arată funestele lui rezultate și termină pronunțîndu-se pentru monopolul alcoolurilor.

D. *D. Sturdza* regretă că d. Popovici adresează interpelări guvernului. Se declară partizan al monopolului alcoolurilor, dar crede că această chestie trebue încă studiată.

D. *Kirițopol* dezvoltă interpelarea sa asupra învățămîntului primar și secundar din județul Teleorman. Oratorul este în contra revizorului școlar din acest județ.

D. *I. Procopiŭ* protestează în contra acuzărilor aduse de Kirițopol, revizorului școlar. Oratorul spune d-lui Kirițopol, că astă-zi, lucrurile nu se mai petrec ca pe timpul cînd era d-sa prefect, cînd adică d. Kirițopol o ducea într'un chef cu învățătoarele. (Risete prelungite).

D. *Haret* declară că n'a găsit nimic în contra revizorului, care este un bun funcționar.

D. *Kirițopol* are cuvîntul în chestie personală. Spune că face politică în județul Teleorman încă din anul 1870, cînd d. Procopiŭ nici nu se născuse. (Risete).

Cînd mă atacî pe mine, zice d. Kirițopol adresîndu se d-lui Procopiŭ, atacî pe Ion Brătianu care m'a numit prefect.

In ce privește relațiile mele cu învățătoarele, am și eŭ acte în busunar pe care sunt gata să le supun unei comisiuni ce ar numi Camera (Risete).

D. *Procopiŭ.* Minți!

D. *Kirițopol.* Ba o să-ți arăt eŭ cine are a face cu învățătoarele (Risete).

D. *Procopiŭ.* D. Kirițescu a fost numit prefect la Teleorman ca servitor al d-lui general Manu. Oratorul atacă cu violență pe Kirițopol.

D. *Președinte.* D-le Procopiŭ, fiți mai moderat.

D. *Procopiŭ.* Cum moderat, d-le președinte, cu un om care este rușinea județului nostru. Nu trebue să confundăm pe partidul liberal cu unele personagii scandaloase cari fac parte. Insuși Ion Brătianu, în niște cuvinte rămase celebre, a făcut alusie la aceste personagii.

După această frumoasă discuție, incidentul se închide.

Ședința se ridică la orele 6 15.

Ședința de la 8 Maiŭ

Ședința se deschide la orele 2 5 sub presidența d lui Take Giani.

Presenți 108 deputați.

Pe banca ministerială d-nii Palade și Ionel Brătianu.

D. *Moscovici* depune un protest al profesorilor facultății de medicină din Iași, în contra proiectului de lege modificător al legei sanitare.

D. *Scorțescu* protestează în contra sistemului care se uzitează în Cameră, ca proiectele de legi să nu treacă în discuțiunea secțiunilor, ci ele să fie trecute numai cu procese verbale, cari se semnează în ședințele Adunărei.

Așa, proectul de lege pentru împrumutul de 7 milioane, cu care se autorizează orașul Iași, a trocut cu procedeul acesta nedemn.

D. Gr. Buicliu susține că procesul verbal al secțiunilor n'a fost semnat prin surprindere în sala de ședință, cum spune d. Scorțescu.

D. *Scorțescu* protestează și aduce dovezi pentru temeinicia spuselor d sale.

«Vă dau cuvîntul meŭ de onoare că așa s'a semnat, prin surprindere, proiectul pentru împrumutul orașului Iași».

D. *Gr. Buicliu* se miră cum d. Scorțescu face opunere proiectului de împrumut al orașului Iași. Termină rugînd Camera să considere ca neavenit incidentul ridicat de d. Scorțescu.

Se face un zgomot infernal, în care clopoțelul și glasul d-lui președinte Giani, preponderează.

D. *Fleva,* în chestie de regulament, fără a se ocupa de chestiunea care este în discuție, spune că nu se poate ca un proect de lege să fie trecut prin secție, fără ca Adunarea să fi lucrat în acea zi în secțiuni. D. Președinte trebue să cerceteze dacă în ziua de 5 Maiŭ Camera a lucrat în secții. In caz cînd n'a lucrat, nu este permis biuroului să ne dea ca trecut un proect în acea zi. (Aplause).

Incidentul se închide.

SENATUL

Ședința de la 8 Maiŭ

Pînă la orele 3 ședința nu se deschide.

Depeșile de azi

Serviciul «Agenției Române»

Praga, 7 Maiŭ.— Azi dimineață cazanul unuĭ bastiment al societățeĭ de navigație *Moldau* a făcut explozie. Un copil a fost aruncat pînă la înălțimea unuĭ al douilea etagiŭ și a fost omorît. Pînă acum s'aŭ găsit două cadavre.

Bastimentul este cu desăvîrșire distrus.

Constantinopol, 7 Maiŭ. — Delegații străinî pentru evacuarea Tesalieĭ anunță că prima zonă este evacuată și a fost reocupată de trupele grecești.

Brest, 7 Maiŭ. — O ciocnire de trenurî s'a produs la Gouasanon; sunt 45 de persoane rănite, dintre cari 9 în mod grav.

Petersburg, 7 Maiŭ. — După ziarele din Odesa vapoarele *Scandia* și *Wladimir* aŭ plecat în Extremul-orient cu trupe și mărfurî.

Praga, 7 Maiŭ. — Numărul victimelor în urma exploziei de erî a unuĭ cazan de corabie, se urcă la treî morți, treî răniți grav și patru ușor. — Se crede că două cadavre mai sunt încă sub apă.

Abbazia, 7 Maiŭ. — Prințul și Principesa Bulgarieĭ aŭ plecat astă-seară la Sofia.

Londra, 7 Maiŭ.—Prințul de Munte-Negru a plecat azi dimineață.

Gibraltar, 7 Maiŭ.—Incrucișătorul austro-ungar *Maria Tereza* a sosit.

ULTIME INFORMAȚIUNI

Aflăm că e vorba de retragerea d-lui Vintilă Brătianu, directorul Regieĭ Monopolurilor.

Causele retragereĭ sunt oarecarî conflicte acute cu Oculta.

Asupra acestor conflicte vom da mîine relații interesante, însoțite de un document ciudat semnat de d-nii Ionel Brătianu, Take Giani, C. Nacu, dr. Cantacuzino, etc.

Se cunoaște scandalul petrecut acum treĭ săptămîni în cabinetul secretarului general al ministerului de interne, între d nii Caton Lecca, prefectul poliției și d. Ianovicî, redactor la Voința Națională.

Se știe că d. Caton Lecca a făcut cu ouă și cu oțet *pe acel redactor care, cavaler ca toți colectiviștiĭ, a luat'o la sănătoasă fără să aibă curajul a răspunde ceva prefectului de poliție.*

Abia, erî, după atîtea zile, d. Ianovicî 'și a venit în fire și la rîndul săŭ, după ce confirmă cele petrecute, atacă în Voința *pe d. Caton Lecca, căruia îi spune că* nu a voit să-i tragă o pereche de palme ca să nu provoace scandal.

Voinicosul redactor explică că a suferit insultele și apoi a fugit ca să dea «dovadă de bun simț și presență de spirit».

Rămîne acum să vedem dacă și d. Caton Lecca are aceeași părere despre «bunul simț și presența de spirit» și dacă «de frica» unuĭ scandal va în asa palmele :e i se trimit de ziarul guvernamental.

D. Gr. Tocilescu, întreprinzînd o călătorie de studiî archeologice prin Dobrogea, a găsit mai multe monede vechi la învățătorul din cătunul Morleana, din carî unele din timpurî cu mult înainte de Christos.

D. Gr. Tocilescu va începe în curînd săpăturî prin împrejurimile Arab-Tabieĭ, cunoscutul fort situat în apropiere de Silistra bulgară.

Zece Maiŭ

(Programa oficială)

In revărsatul zorilor 21 tunurî vor anunța Capitalei solemnitatea zileĭ.

II

La 10 și jum. ore dimineața se va celebra la Mitropolie un Te-Deum, în prezența d-lor miniștri, d-lor senatorî și deputați, înaltelor Curți de casațiune și de compturî, corpului profesoral, Curților și tribunalelor, d lui primar cu consiliul comunal al Capitalei, Camereĭ de comerciŭ, înalților funcționarî ai Statului și d-lor ofițerî din armata permanentă, teritorială și din rezervă, carî nu vor fi sub arme.

III

Armata va fi așezată pe strade și piețe, între Palat și Mitropolie.

IV

Pornirea de la Palatul din Bucureștî a MM. LL. Regelui și Reginei, împreună cu AA. LL. RR. Principele și Principesa Romîniei, se va anunța prin 101 tunurî.

V

La 11 și jum. ore Majestatea Sa Regele va primi defilarea pe Bulevardul Universității, înaintea statueĭ lui Mihaĭ-Viteazul.

VI

De la orele 8 seara muzicile militare vor cînta în grădinele și piețele publice.

VII

Registrele de înscriere la MM. LL. Regele și Regina vor fi deschise la Palatul din Capitală.

VIII

In această zi, la orele 10 și jum. dimineața, se va celebra un Te-Deum în toate comunele urbane și rurale din țară, la care vor asista autoritățile locale.

D nii prefecți vor primi, în reședințele județelor, felicitările autorităților civile și militare și ale orășenilor.

In acele reședințe d-nii prefecți, în înțelegere cu primarî și șefiî garnisoaneĭ respective, vor regula modul serbăreĭ acesteĭ zile.

Partidul conservator a ținut aseară o mare întrunire publică la Iași, în vederea alegereĭ senatoriale de acolo.

Intrunirea a avut un succes desăvîrșit. Oratorii aŭ fost aclamați.

Corespondentul nostru adaogă că este un puternic curent acolo în favoarea candidaturei d-lui general Manu.

Asociația studenților romînî din Berlin a trimes următoarea telegramă d-lui dr. Ioan Rațiu:

«Romînii carî studiază la Berlin, regretînd că nu pot fi în mijlocul vostru, ca să lupte pentru idealul nostru național, iaŭ parte din inimă la hotărîrile voastre, în siguranța, că steaua noastră va răsări în curînd. Inainte!»

Ni-se telegrafiază că piețele din Galați și Brăila sunt cu desăvîrșire inactive.

Nu se face nicî o operațiune din cauza scăderiĭ prețurilor cerealelor și din cauza lipseĭ de cumpărătorî.

Intemeiătoriî ziarului *Drapelul* s'aŭ întrunit aseară și după lungî discuțiî aŭ stabilit campaniile pe carî le va dirige acest ziar în contra guvernului.

Pentru d. ministru de interne:

Aflăm că primarul comuneĭ Cucueți-Plătărești, județul Ilfov, numitul C. Dumitrache, continuă a ocupa această demnitate cu toate că cu sentința No. 152 din 97 a secțiuneĭ II, trib. Ilfov, a fost condamnat la 7 lunî închisoare pentru abus de putere și că actualmente este dat judecății pentru delapidare de banî publicî.

O corespondență din Baia Mare, apărută în Tribuna *de ieri, anunță în următorii termenî împăcarea d-lui dr. V. Lucaciŭ cu d dr. I. Rațiu și cu cei-l'alți membrî aî comitetului național:*

Iubitul nostru părinte din Sisești, d. dr. Vasile Lucaciŭ, ne surprinde cu declarația că s'a săturat de întorsăturile unora de carî, după experiența de 3 anî, în cauza națională mișelește a fost înșelat, și că se va acompania adevăraților luptători naționalî.

Ni se denunță că un inspector financiar a descoperit o mare contravenție la legea licențelor, contravenție comisă de d. Frantz Lehrer, comerciant de băuturî spirtoase în Pitești.

Acest mare gheșeft s'a făcut însă mușama în urma stăruințelor interesate ale celebrului gheșeftar și deputat colectivist Nae Dimancea.

In privința pelerinajului pe care-'l organizează mîine guvernul la mormîntul lui I. C. Bratianu, Dreptatea *spune următoarele:*

Guvernul, prin agenții luĭ, împarte biletе de liber parcurs la mulțî partizanî pe carî îi invită să ia parte la acest pelerinaj și făgăduește că le va da și hrană gratuită.

Cu alte cuvinte pelerinagiul se face în conta Statuluĭ!

Delegații comisiuneĭ Europene a Dunării s'aŭ întrunit erî și, după ce aŭ decis în mod definitiv construirea unuĭ nou canal pentru scurtarea liniei de navigație între Tulcea și Sulina, aŭ discutat mai multe chestiunî pur administrative.

D. Lascar Catargiu în Iași

Erî dimineață, cu acceleratul de 7.45, a sosit în Iași d. Lascar Catargiu, șeful partiduluî conservator, d-niî Gheorghe Panu și C. Disescu, fruntașî aî partiduluî nostru.

Iluștriî oaspeți aŭ fost întîmpinați la gară de tot ce are Iașul mai de seamă. Rare orî s'a văzut o lume așa de aleasă, venită să exprime urărî de bună venire celor mai de frunte cetățenî aî țăreî.

Se aflaŭ pe peronul gărei d-niî: General Manu, Take Ionescu, Misu Kornea, Gr. Cogălniceanu, Vlădoianu, Dim. Greceanu, Al. Bădăraŭ, Maior Jipa, Colonel Lipan, colonel Porfiriu, Frații Manolescu, Dubija, colonel Tasian, Emil Max, loct. Cordoneanu, Leon Bogdan, Georges Bogdan, dr. Filipescu, dr. Sculy, dr. Peride, dr. Pușcariu, I. Catargi, Tandu Rășcanu, P. S Alexandrescu, G. Ballă, căpitan Bancov, căpitan Negru, Pavlo, frații Grigoriu, G. Radulescu, Alexandru Cantacuzino, Savel Manu, Ianculescu, Eugen Millo, Matei Millo, Docan, M. Andrei, Farcașanu, frații Scorțan, C. Chirilă, Bombonel Aslan, Tufescu, Eug. Ghica Budești, Leon Ghica, P. C. Constantiniu, C. Balș, I. Zarifopol, căpitan Carp. D. Tudori-Rozin și foarte multe alte persoane cari ne scapă din memorie.

D. Lascar Catargiu se întreține cîte-va minute cu cei prezenți, după care apoi lumea pornește de la gară în oraș.

Mai mult de șase-zeci de trăsurî conduc pe fruntașiî partiduluî conservator pînă la locuința d-lui Leon Bogdan, unde e găzduit d. Lascar Catargiu.

O răfuială

Citim în *Tribuna* din Sibiŭ:

Tribuna Poporului *caută a face necontenit slujbă d-luĭ Sturdza. In hiperzelul săŭ merge așa de departe, în cît dedică întreg numărul săŭ ce urmează zileĭ istorice de 3 (15) Maiŭ—apărăreĭ d-luĭ* Sturdza, *apărare, care în definitiv se reduce la citarea și recitarea de 4 orî (zi: patru orî) a ziselor luĭ Kălnoky...*

Nici astfel n'am avea nimic de observat credincioaseĭ gazete de la Arad, dacă în împlinirea slujbeĭ sale nu s'ar atinge și de noi așa de cutezător, ca să ne invoace ca mărturie pentru — **nevinovăția d-luĭ D. Sturdza.**

Dacă adevărul ar fi de partea d luĭ Sturdza, am tăcea cu toate acestea, cum însă pentru noi lucrul nu e dovedit, ba din contră semnele dovedesc contrariul, **protestăm contra hiperzelului de a ne cita pe noi ca martorî pentru pretinsa nevinovăție a celuĭ vinovat.**

Pînă ce ne vom putea ocupa în detaliurî cu această penibilă chestiune, pe care în preajma sfinteĭ zile de 3 (15) Maiŭ am trecut-o cu vederea, promitem de o-camdată atît. Vom rămîne obiectivî în întreaga afacere, și nu permitem nimănuĭ să ne citeze martor, într'o parte orî alta, dar cu atît mai puțin în partea oratoruluĭ din 1894 de la «Orfeŭ».

ULTIMA ORA

(Serviciul Agenției Române)

Madrid, 7 Maiŭ. — Escadra spaniolă a sosit la Santiago de Cuba; pe bord totul merge bine.—Sosită în fața acestuĭ port, escadra a întîlnit două corăbiî americane care aŭ fugit cu o vitesă mare.

Pachebotul Isla Panay, făcînd serviciul între Spania și Filipine, a sosit la Barcelona fără incident.

ÎN CURÎND SE VA DESCHIDE
Marea hală de Bere 10 Maiŭ
FOSTA COFETĂRIE
IORGU CONSTANTINESCU
STRADA CAROL
avînd și un Salon mare și Grădină frumos aranjate, unde se va servi ***Bere specială*** din fabrica domnului BRAGADIRU.

MEDIC ROMAN IN KARLSBAD
Medic Universitar
Dr. Romulus L. Crăciun,
Medic clinic în spitalul universitar, imper, reg. din Viena (Clinica domnului consilier de curte Profesor Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena, Protector, Majestatea Sa Impăratul etc. etc.
De la 1 Aprilie pînă la 1 Octombrie, consultațiuni de la 6—9 ore a. m. și 3—5 p. m.
Mühlbachgasse
Casa „Schwarzes-Ross“

MAISON NOUVELLE
8, Strada Regală, 8
D-șoara NICHETTE VLADIMIR
previne pe numeroasa sa clientelă și doamnele care vor bine-voi a 'I face onoarea unei vizete că vor găsi în salonul săŭ de mode, cele mai frumoase nuvoteurî și ultimele creațiunî de pălăriî pentru doamne pentru sesonul de vară, aduse de la cele mai bune case din Paris.
Depositara de eșantioane de stofe pentru crochî de la una din cele mai importante case din Paris pentru Hautes Nouveautés.
Parfumerie antiseptică
VAN DEN

Mobile de vînzare
In *Calea Victoriei, No,* 78 etajul I, vis-à vis de Pasagiul Romîn se vinde Mobilul din 5 camere, compuse din: **SALON, SALONAȘ, SUFRAGERID, ODĂI de CULCARE, BIROU, ANTRE** și alte diferite mobile elegante pentru complectarea oricăreĭ aranjamente. Profitați de ocazie, fiind prețul convenabil.

Mobilă Tapisată
1 2 Garnitură **Mobile tapisate** cu **covoare, plus de mătase** compusă de o **canapea, 2 foteluri, 4 scaune** se vinde cu
LEI 300
Peste 20 garnituri în permanență gata. Pentru provincie embalagiu Gratis.
Magazin de Mobile **I. GLUKMAN**
Piața Amzeĭ 5, colț Calea Victoriei

UNIV. MED.
Dr. BAUBERGER
53, Calea Mosilor, 53
Consultațiuni de la 2 — 4 p. m.
pentru săraci gratis de la 8—10 a. m.

La SINAIA de vînzare
în total saŭ în parte o proprietate cu 4 fațade la cea d'întîiŭ poziție a orașuluĭ (vis-à-vis de Mănăstire). Condițiunile de vînzare foarte avantagioase; a se adresa Bucureștî, str. Covacî No. 3.

DE ARENDAT moșia Orășteii-Pițigóia din jud. Ilfov și cu morile cît și o pădure în tăere.
A se adresa la administrația ziarului.

De arendat
imediat pe termen de 5 anî moșia Frățileștî Bădenî din județul Ialomița întindere 4,200 pogoane arabile, a se adresa d-neĭ Alex. Vrăbiescu, strada sfinții Apostolî No. 37.

PUBLICAȚIUNE

La serviciul lucrărilor nouĭ fiind vacant un post de Copist, plătit cu una sută douăzecî leî (120) lunar, se aduce la cunoscința doritorilor, că în ziua de 11/23 Maiŭ 1898, la la orele 9 a. m. se va ține un concurs pentru ocuparea acestuĭ post.

Concursul va avea loc la serviciul sus numit, Calea Victoriei No. 65, și va consta asupra scriereĭ.

Pentru a fi admiși la concurs, candidații vor trebui să probeze că aŭ absolvit cel puțin 4 clase secundare, că sunt romînî saŭ naturaliștî romînî, și că aŭ îndeplinit obligațiunile militare.

Cererile de admitere la concurs, însoțite de actele de studiî, de stare civilă și de armată, se vor depune la secretariatul serviciului lucrărilor nouĭ pînă la 9/21 Maiŭ orele 6 p. m.

Direcțiunea

Băile Bălțăteștî

1) **Băile Minerale calde cloro-sodice, iodurate și bromurate,** analoage cu apele: Kreutzuach, Hamburg, Ischl, Reizhenhall, Aussee, etc. speciale contra limphatismului, scrofuleĭ, rachitismuluĭ, suprafața glandelor limphatice, abcese reci, boale de piele, maladiele oaselor, debilitățeĭ generale, precum și în toate boalele de femeĭ: metrite acute și cronice, endometrite, salhingite etc. tumorilor, uteruluĭ și anexelor.

2) **Isvorul Cuza-Vodă.**—«Isvorul Cuza-Vodă», apă de băut, foarte bogat «în sulfat de sodiŭ» analog cu apa de Karlsbad și Vichy, isvor din care se extrage: «sarea purgativă de Bălțațeștî», este foarte folositor în toate boalele de stomah și anexele tubuluĭ digestiv, precum: dispepsie, catar acut și cronic al stomahuluĭ, ulcer precum și contra cancerului stomahal, constipația opiniatră, colicele de ficat și rinichî, cirosa hepato splenică, hydropisiile și obositatea. Toate aceste maladiî se vindecă în urma uneĭ cure sistematise făcută cu apa saŭ sarea de Bălțațeștî.

3) **Stabilimentul de Inhalație și Pulverisație minerală.**—Nouĭ stabiliment de Inhalație cu brad, terebentină, goiacol creozot, rucaliptol saŭ orî-ce esență urmată de pulverisație de apă minerală; aranjat după sistemul Reichenhall și Ischi, este foarte folositor în toate boalele de nas, git și mai cu seamă în bronchită, emphiseme, astmă și tuberculosă pulmonară, fiind cel mai sigur mijloc de a introduce sărurî în organism.

Stabiliment de Hydroterapie cu duș urî ecosese, fricțiunî, împachetărî, masage executat de un masseur și o masseuse sub direcțiunea mea.

Stabilimentele situate într'un vast parc de brad, posedă camere elegant mobilate și restaurantul de prima ordine cu prețurî fixe.

Inchirierile de camere pentru întreaga lună Iunie și August, se fac cu reducere de 25 la sută.—Sesonul începe de la 1 Iunie st. v. pînă la 1 Septembrie.

Pentru orî-ce informațiunî ca: angajărî de camere, comenzî de sare de băî, sare purgativă a se adresa la:

Doctorul Stamatin
Bucureștî, str. Romulus, 26
Pînă la 1 Iunie st. v iar de la această dată la băile de la Bălțat și. județul Neamț.

1,000,000
LAMPIOANE
Venețiene și Japoneze
PENTRU ILUMINAȚIUNI
Cele mai frumoase culorî și forme
Pentru Provincie se trimite **franco 25 bucățî** bine asortate cu prețul de **leî 10**
M. LITMANN, I. WAPPNER S-sor
Casa Victorieĭ No. 61
vis à-vis de Episcopie

Paul Marcovici
Doctor în Medicină și chirurgie
DENTIST
S'a stabilit în Capitală, intrare **Calea Victorieĭ No. 42,** Bulevardul Academieĭ No. 1.
Consult. 9—12 și 2—6 p. m.

Casa fond. în 1880 2 Medalii — **AU BON JARDINIER** — Succes de 19 anî

AUGUSTE CLOUARD
fost Grădinar Șef al Capitalei, Entreprenor de Parcurî și grădinî
Bucureștî, Strada Carol I, 58

MARE DEPOU și vînzare în gros și detaiĭ de semințe de *Trifoiŭ, Lucernă, Iarbă de Cimp și Gazon* pentru *Livezî și Păsunî, Furagere, Graminee, Uleioase, Textile și Economice; rădăcinî furagere; Sfecle, Morcovî, Napi, Cicoare de cafea,* etc. etc.
Semințerie de florî de legume de tot felul. Peste **200** de soiurî *de Trandafirî, Răsaduri de florî și arborî fructiferî.*
Instrumente pentru grădinarî și amatorî
POMPE și TULUMBE
pentru stropit grădinî și florăriî (Serre)
Mașinele celo mai nouî *de Altoit Viță Americană,* după sistemul francez și adoptat de Secțiunea Viticolă a Ministerului de Domeniî.
Stabilimentul horticol și Pepiniera se află pe Șoseaua Grozăveștî (Cotrocenî)
Ferma de încercare în județul Argeș
Catalogul de detail se trimite gratis și franco la cerere.

Doctor C. Răutzoiŭ
s'a mutat tot în
Strada Primăverei, No. 38
Consultațiuni între 12 — 3 p. m.

www.dacoromanica.ro

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA

13

NICOLAE GOGOL

TARAS BULBA

ROMAN ISTORIC

DIN VIAȚA REPUBLICEI CAZACILOR

In curînd *tabăra* cazacilor se întinse într'un șir lung îndreptîndu-se spre cîmpie. Cel ce ar fi voit să treacă toată întinderea cuprinsă în capul și coada șiragului, ar fi trebuit să meargă multă vreme. In biserica cea mică de lemn, popa spunea rugăciunea plecărei; el stropi pe toată lumea cu aiasmă, și fiecare, trecînd, sărută crucea pe care preotul o avea în mînă. Cînd tabăra se puse puse în mișcare și se depărtă de *seciă*, toți cazacii se întoarseră către dînsa:

«Rămîi cu bine, mama noastră, ziseră ei cu toții într'un glas, Dumnezeŭ să te ferească de ori-ce nenorocire!»

Trecînd prin mahala, Taras Bulba zări pe ovreiul Iankăl care avuse vremea de a se așeza într'o baracă, și care vindea cremene, iască, șurupuri, praf de pușcă, tot felul de lucruri bune la răsboiŭ, chiar și pîine și *kolaci*.

«Uite drăcosul de ovrei,» zise Taras în sine apropiindu-se de dînsul: «Nebunule», îi spuse el, ce faci? Vrei să te omăare ca p'un pui de vrabie?

Iankel, ca răspuns, veni în fața lui, și cu un semn cu mîna, ca unu care ar fi avut să-i spuie ceva foarte minunat, îi zise:

«Jupîne, tacă, nu spune nimic nimănui. Intre carele armatei, este unul care e al meŭ. Iaŭ cu mine tot felul de lucruri bune pentru cazaci și pe drum vi le 'oi vinde mai eftin de cît a vîndut vre un jidan în lume, zăŭ, zic și zăŭ!»

Taras Bulba dădu din umeri cînd văzu ce poate face un jidan, și se duse la tabără.

In curînd toată partea nord-estică a Leiei fu în prada teroarei. S'auzia zicîndu-se în toate părțile: zaporogii, vin zaporogii! Tot ce putea fugi, fugea; fie-care părăsea locuința.

Pe atunci, tocmai, prin acele părți ale Europei nu se ridicaŭ nici cetăți nici castele. Fie-care își făcea în grabă vre-o locuință mică, acoperită cu stuf, crezînd că nu trebuia ca cine-va să'și pearză vremea saŭ banii pentru a zidi cine știe ce clădiri, carî ar fi fost mai tîrziŭ prada năvălitorilor. Toată lumea se speria. Teroarea în adevăr era grozavă; satele ardeaŭ din toate părțile, nici chiar femeile și copiii *necredincioșilor* nu eraŭ respectați de cazaci: lucrurile se petreceaŭ cum se petrec—în toate răsboaele. Polonii trimeteaŭ pentru apărarea țărilor năvălite ajutoare atît de ridicule încît nici nu putea scăpa un om măcar din orașele și satele năvălite.

Se hotărî ca armata să meargă d'a dreptul spre orașul Duhno, unde, după sgomote, locuitorii închiseseră multe avuții. Intervalul fu trecut într'o zi și jumătate, și zaporogii se arătară pe neașteptate în fața orașului.

Locuitorii hotăriseră să se apere pînă la cea din urmă picătură de sînge, murind mai de grabă pe pragul locuințelor lor, de cît să lase dușmanul să intre în oraș. Un zid mare de pămînt înconjura orașul; acolo unde era prea joasă partea locului se ridica un zid de piatră, saŭ o casă cu turnuri, saŭ un gard puternic de parî de ștejar. Garnizona era numeroasă și simțea toată greutatea datoriei ei. La sosirea lor, zaporogii atacă cu putere lucrările esterioare: dar fură primiți prin bombardamente. Locuitorii toți se înarmară Se putea vedea pe d'asupra că se pregăteaŭ la o resistență disperată. Femeile chiar luaŭ parte la apărare; șiatre, saci de nisip, boloboace de rășină aprinsă cădeaŭ pe capetele împresurătorilor; zaporogilor nu le prea plăcea să aibă afaceri cu cetăți; nu străluceaŭ în asalte. Koșevoiul porunci decî retragerea zicînd:

«Nu e nimic, frații lor, să ne retragem. Dar să fiŭ tătar blestemat, și nu creștin, dacă voiŭ lăsa să iasa un dușman măcar. Să moară toți de foame ca niște ciini!»

După ce se retrase, oastea înconjură cetatea, și ne avînd alt-ceva de făcut, cazacii se puseră să pustiască împrejurimile, să ardă satele, să'și trinteasca caii în mijlocul lanurilor carî, anul acesta, răsplăteaŭ printr'un rod frumos munca cultivatorului. De pe vîrful zidurilor, locuitorii vedeaŭ cu groază pustiirea cîmpiilor. Zaporogii, împărțiți pe kurenî ca și la secî, înconjuraseră cetatea cu două rînduri de care. Ei fumaŭ, schimbaŭ între dînșii armele luate de la dușmanî, și jucaŭ privind orașul cu sînge rece; și, în timpul nopții, s'aprindeaŭ focurile: fie-care kuren își fierbea crupele în niște vase mari de aramă; o pază desteaptă se făcea în jurul focurilor.

Dar curînd zaporogii începură a se plictisi de nelucrare. și mai cu seamă de cumpătarea silită pe care nici o lucare strălucită n'o răsplătea. Koșevoiul porunci să se îndoiască rațiunea de vin, lucru ce se obișnuia în oștire cînd nu era nimic de făcut. Mai cu seamă tinerilor, precum feciorilor lui Bulba, nu le plăcea o asemenea viață. Andry nu'și ascundea urîtul:

«Cap sec, îi zicea adesea Taras,—suferă cazace, vei ajunge hatman. Acel care 'și păstrează limpezimea în focul luptei nu e încă un bun oștean, dar acela e bun soldat, căruia nu i se urăște nici o dată, care scie să sufere pînă la urmă și, ori-ce s'ar întîmpla, sfîrșește ce a început».

Dar cel tînăr nu se poate potrivi cu cel bătrîn, căci aceleași lucruri, ei le văd cu alți ochi.

Intre acestea sosi și polcul lui Taras, adus de Tovkacî, întovărășit de două iesauli; trupa număra patru mii de oameni, între carî se găseaŭ și mulți voluntari carî, de și nu fuseseră chiemați, alergaseră îndată ce aflară pricina expediției.

Iesaulii aduseră fiilor lui Taras binecuvîntarea mamei lor și două iconițe de lemn de chiparos, luate de la monastirea Megigorsk din Kiew. Cei doi frați își atîrnară iconițele de git și remaseră gînditori, cugetînd la bătrîna lor mamă. Ce le prorocia această bine-cuvîntare? Invingerea asupra dușmanului urmată d'o veselă întoarcere acasă, cu prăzi și mai cu seamă cu glorie demnă d'a fi în veci slăvită de cîntăreți, saŭ...? Dar viitorul e necunoscut, el stă înaintea omului în tocmai ca negura de toamnă ce se ridică pe d'asupra bălților. Paserile sboară nebunnește printr'însul fără a se cunoaște; porumbița fără a vedea uliul, uliul fără a vedea porumbița, și nici unul din ei nu știe dacă e aproape saŭ departe de sfîrșit.

După primirea iconițelor, Ostap se îngriji de treburile lui de toate zilele și se retrase curînd în kurenu său. Andry simțea fără voe că i se stringea inima. Cazacii cinaseră deja.

(Va urma)

Dr. L. Kugel
Specialist pentru bolele de ochi și urechi
Calea Rahovei, 3
Consultațiuni de la 3 — 6 p. m.

Nu cumpărați Mașini saŭ Unelte Agricole înainte de a vizita
CEL MAI MARE DEPOSIT DE TOT FELUL DE
MAȘINE ȘI UNELTE AGRICOLE
EUGENIU BEHLES
REPRESENTANT GENERAL AL RENUMITEI FABRICI **TH. FLÖTHER** DIN GERMANIA
București. – Strada Bibescu-Vodă, No. 1 și 3 (In dosul Așezăm. Brîncovenești). **– București**

LOCOMOBILE și TREERATORI
Din Renumita Fabrică TH. FLÖTHER
Premiate cu ***MEDALIAE D AUR*** *la concursul de la ȘCOALA DE AGRICULTURĂ de la Herestrăŭ în 1891.*

TREERATÓREA NOUA „Flöther" Model 1898. **Patentată**
Prevăzută cu **Triplă Curătitoare, Trei Vînturi** ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt system existent, și **Tobă pentru bătut Porumb** aplicabilă numai la TREERĂTOAREA „FLÖTHER"
bătînd pe zi 150 pînă la 200 chile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

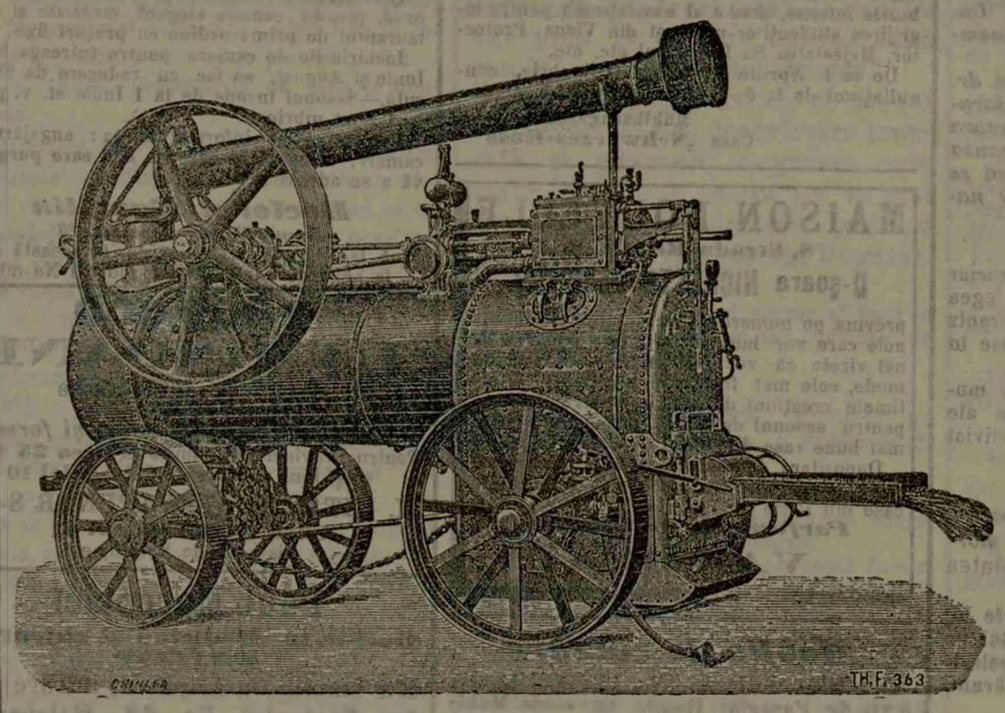

MAȘINELE
„FLÖTHER"
treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge bóbe și fără a înegri grîul la cas de mălură.

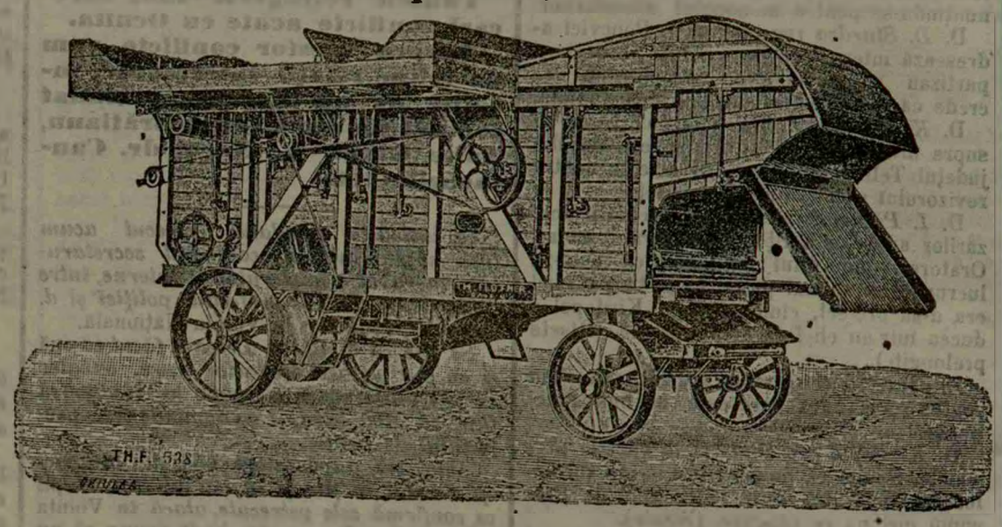

PLUGURI UNIVERSALE **PLUGURI NORMALE**
Cele mai bune și solide, construite numai din oțel
Cu 2, 3 și 4 Brăzdare.— Tot-d'a-una 500—600 pluguri în Deposit

PLUGURI CU SEMĂNĂTOR DE PORUMB **Cele mai PRACTICE. Cu mai multe brăzdare.**

Semănători, manuale în lat și în rînduri.
Trioare originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Greble de fin,—Mașini de tăiat paie și fin.
Grape, flexibile și diagonale, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel.
Răriți, Cultivatori, Tăvălucă.

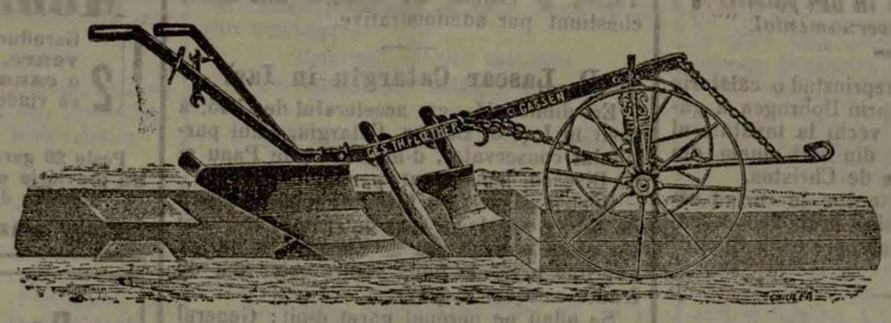

Morî TRANSPORTABILE, pe postament de lemn și de fier, simple, duble, triple și quadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Pietre de Moară FRANCEZE 1-a calitate, din Laferté. sous-Jouares, Société Meullière Dupety & Co., compuse din maximum 4-5 bucăți, întregi fără piept. Toate mărimile
Batoze de Porumb SIMPLE și DUBLE, manuale și cu aburi, cu *Elevator* ultimul sistem perfecționat.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, 1-a calitate simple și duble, și toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiŭ și grădini.

Părți de reservă. — Mușamale. — Masine de scărmănat lînă. — Pive de postav. — Motoare cu petrol și cu gaz.

Secerătoare simple „CONTINENTAL" și Cositoare
Secerătoarea „BONNIE"
CU APARAT DE LEGAT SNOPI — CU TAIȘUL LA *„DREAPTA"*
din renumita fabrică ***JOHNSTON HARVESTER*** "dmo Batavia (America). Model 1898. Cele mai ușoare și solide, construite din oțel
Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor
Reprezentant general a Renumitei Case SIMON BUHLER & BAUMANN
Pentru **Instalațiuni de MORI perfect Automatice cu Valțuri**

Bucuresti.—Tipografia EPOCA Strada Clementei No. 3.—Bucuresti

www.dacoromanica.ro